

Musika Elektronikoa Euskal Herrian

PARALELOAN

ESPERIMENTAZIOA ETA LIBRE

Argiak itzali eta jarri musika. Dantza, ordu luzez dantza. Musika elektronikoarekin gorputzak batzeko eta askatzeko unea bihurtzen da gaua. Argiak jarri eta musika itzali. Hori da Paraleloan dj saioetan gertatzen dena. Badoaz erortzen Euskal Herrian elektronikaren inguruan luzaroan izan diren aurreiritziak.

Itziar Ugarte Irizar

@itzugarte

ARGAZKIAK: PENÉLOPE CERESO

“Euskal Herrian beti egon da kultura elektronikoa, baina nahiko ikusezin eta estigmatizatuta. Hasi ginenean, hemen ez zen egiten guretzat ezer interesgarririk elektronikan, diskoteka handietara mugatuta zegoen gehiena, gurea ez den giro batean. Gabezia bat ikusten genuen, guk egiten ez bagenuen, ez zuen inork egingo”. Lau urte igaro dira orduetik, Egoitz Pomares eta Ekaitz Aiarzaguena *Katzak* Paraleloan dj saioak abiatu zituztenetik hutsune hori betetzeko. Sorreratik oinarritzko ideia sinplea izan da *Katzaren* hitzetan: “Madril edo Bartzelonara joaten ginen gustuko artistak ikustera, hona ez zirelako heltzen; erabaki genuen agian momentua zela hemen ere horrelako aukera zabaltzeko”.

Bilboko Kafe Antzokia eta Donostiako Dabadaba hartu dute aterpe hasieratik. *Katzak* dio gipuzkoarrak ez direla Bilbora joaten, ezta bizkaitarrak ere Donostiara, ez haien gauetara bederen, eta hori dela dj gauak bi hirietan txandakatzearen zio nagusia. *Katza*, bizkaitarra da gainera, eta Pomares gipuzkoarra, eta bakoitza gertuago dago hiri bakoitzeko girotik. Honela, aurrenekoz etxe ingurura gonbidatu dituzte nazioartean izen handikoak diren artistak, tartean, Hieroglyphic Being, Vladimir Ivkovic

edo Lena Willikens, azkenengotakoak aipatzeko. Ia beti, bertako artista garai-kideei espazio bera emanez kartelean.

Estilo librean

Kanpoko hainbat tokitan, estilo bakarrean zentratzeko joera dagoela dio *Katzak*, bakarrik *tekno* musika edo *house* jartzen dutela, adibidez. Ez da hori Paraleloanen gau estila: “Ez dugu halako mugarik jartzen, ekarri dugun jende guztiak izango du elementu komunik euren artean, baina ez hainbeste estilo aldetik. Gau luzeak sustatu nahi izan ditugu gehiago, bizpahiru dj eta dantzarako musikarekin, komertziala ez dena, *underground*ari lotuago dagoena diskoteka handietako musikari baino”. Momentuan nabarmenak diren musikarien aldeko apostu egiten ahalegindu dira gaur artean, garai bateko figurei hainbesteko garrantzirik eman gabe. Eta ahal dela, beti nolabaiteko oreka landuz esperimentalak denaren eta dantzagarria denaren artean.

Bidea sendo urratuta, ia hogeita hamar gau antolatu ostean, Paraleloan konstantzia eta gustu onaren sinonimotzat jo dute musika elektronikoaren inguruko kritikari eta zale zenbaitek, proposamen arriskatu eta pertsonalitate handiko egitasmotzat.

Elektronika Euskal Herrian

Esan izan da Euskal Rock Erradikalaren eraginez, musika elektronikoak ez duela haizea aldeko izan gurean, ez behintzat marko komertzialetik kanpo. *Katzak* dio horren arrazoiaren muinera iristeko badagoela oraindik zertaz hitz egin: “Hemen gauza asko estigmatizatu dira. Orain beste momentu batean gaude, baina berdina ari da gertatzen reggetoiarekin, esaterako. Beste herrialde batzuetan gazte kultura edo apur bat erradikala izan dena, hemen beste era batera ikusi da”.

1990eko hamarkadatik Euskal Herrian gailendu zen rock eszenan eman zituzten *Katzak* eta Pomaresek ere euren lehen urratsak musikari gisa. Lehenak rock talde batean jo zuen gaztetan eta jaietako kontzertuak antolatzen ere aritzen zen, eta bigarrenak bazuen Bidehuts-ekin lotura bat. Ereku horietatik elektronikaren esparrura momentu onean sartu zirela uste du bizkaitarrak: “Kontzertu *normal*-en neke bat zegoela sentitzen genuen, bazegoela jaietan modu aktiboagoan parte hartzeko gogoia, ez bakarrik dantzan, beste modu bateko esperientzien bila zebilela jendea”.

Eta asmatu zuten antza, azken urteetan gero eta jende gehiago nabaritzen baitute elektronikaren inguruan Euskal

» **EKAITZ AIARZAGUENA KATZA:**
 “Euskal kulturgintzaren uretan musika elektronikoa hirietako periferiekin, drogekin, inguru erdaldunekin lotu izan da”

» **EGOITZ POMARES:**
 “Euskal Herrian beti egon da kultura elektronikoa, baina nahiko ikusezin eta estigmatizatuta. Gabezia bat ikusten genuen, guk egiten ez bagenuen, ez zuen inork egingo”

Aurrenekoz etxe ingurura gonbidatu dituzte nazioartean izen handikoak diren artistak, tartean, Hieroglyphic Being, Vladimir Ivkovic edo Lena Willikens.

Herrian. Paraleloanez gain, Dabadaban bertan egiten diren ekimen elektronikoak jarri ditu adibidetzat *Katzak*. Bere esanetan, momentu honetan askoz harriera hobia egiten dio jendeak proposamen elektronikoari hasi zirenean baino.

Sen eraldatzailea

Ba al du musika elektronikoak gizar-tean eragiteko gaitasunik? Potentzialki

zalantza gabe baietz dio *Katzak*, errealtatea gero bat etortzen den beste kontu bat da. Hala azaldu du: “Musika elektronikoaren momentu onenetan, 1990eko hamarkada inguruan, esperientzia kolektibo asko sortu ziren elektronikaren inguruan. Musikak eragiten zuen, musika hari eroalea zelako beste gauza batzuetarako, komunitateak sendotzeko, jende desberdina gela batean kantuan

jartzeko. Ezin dugu ahaztu, House musika beltz eta homosexualen komunitateetan sortu zela, adibidez. Erretorika asko dago honen inguruan eta izan, potentzialtasun handia dauka, gero ostral gau normal batean, ze potentzialtasun duen ez dakit, baina letra politikoak dituen rock kontzertu batek ere praktikan zenbateraino eragiten duen ez dakit”.

Paraleloan saioen zehar helburuetako bat da irizpide segregatzaile guztien gainetik, jende ezberdina espazio berean batera dantzan jartzea, musikaren bitartez komunaren alde egitea. Baina ez da bakarria, hedonismoaren aldeko praktika ere bada: “Guztiz legitimoa da aste guztia lanean eman duzunean, gela ilun batean sartu eta ordu luzez dantza egin nahi izatea. Hori ere oso aldarrikagarria da, eta ez da oso ondo ikusia egon Euskal Herrian”.

Euskal kulturgintzaren uretan musika elektronikoa hirietako periferiekin, drogekin, inguru erdaldunekin... lotu izan da *Katzaren* ustetan. Nolanahi ere, azken urteetan ikuspegi hori gero eta gehiago arrakalatzek bideak irekitzen dituelakoan dago: “Dena ez da izan behar rocka eta ez da beti izan behar politikoki esplizitua, gauzak askotan eraldatzaileak izan daitezke esperientzia moduan, letra gabe ere”. ■